

DE STATEN VAN HOLLAND

Jullie zijn de bestuurders van Holland.

❖ JULLIE DOEL

Zorgen dat er geen stadhouder meer komt in de Republiek.

Holland is het belangrijkste en rijkste gewest van de Republiek. Handel is de belangrijkste inkomstenbron. Jullie betalen 60% van alle nationale belastingen, meer dan alle andere gewesten bij elkaar. Hierdoor hebben jullie een sterke onderhandelingspositie. De andere gewesten willen niet dat Holland uit de Unie van Utrecht stapt en alleen verder gaat. Jullie hebben dus veel macht.

Jullie hebben zelf het initiatief genomen voor de Grote Vergadering. Jullie hebben maar één doel: *zorgen dat er geen nieuwe stadhouder komt.*

De vorige stadhouder, Willem II, had veel te veel macht naar zich toetrokken. Hij heeft zelfs geprobeerd een staatsgreep te plegen door Amsterdam aan te vallen. Dat mag nooit meer gebeuren! Vanaf nu is er geen plaats meer voor een stadhouder in de Republiek. Jullie besluit staat vast. Zorg ervoor dat de andere gewesten met jullie instemmen.

Tijdens de Grote Vergadering

Omdat jullie het machtigste gewest zijn, doen jullie de openingsrede en de slotrede. Hierin houden jullie een betoog over het belang van de Republiek. In het echt werden deze openingsrede en de slotrede gehouden door Jacob Cats, de raadspensionaris van Holland. Tijdens het debat mogen jullie reageren op vragen van de andere gewesten.

❖ OPDRACHT

1. Bedenk jullie openingstoespraak, waarin je pleit vóór de Republiek.
Waarom is de Republiek volgens jullie zo belangrijk?
2. Bedenk zo veel mogelijk argumenten tegen de stadhouder.
3. Bedenk een slotrede. Wat willen jullie nog zeggen ter afsluiting van de vergadering?

DE STATEN VAN FRIESLAND

Jullie zijn de bestuurders van Friesland.

❖ JULLIE DOEL

Andere gewesten overtuigen van het belang van een stadhouder.

Friesland is, net als Zeeland en Holland, een kustprovincie. Handel is de belangrijkste inkomstenbron van deze provincies. Jullie vinden het vervelend dat Holland zoveel macht naar zich toetrekt. Jullie zijn het belangrijkste gewest om tegenwicht te bieden aan Holland.

In Friesland is Willem Frederik, een neef van Willem II, de stadhouder. En dit moet zo blijven. Sterker nog, dit zou in alle provincies zo moeten zijn, in ieder geval voorlopig. Als de zoon van Willem II straks oud genoeg is, kan hij zijn vader opvolgen. Al vanaf 1580 is jullie stadhouder iemand uit het huis van Nassau. Zij hebben hun werk altijd goed gedaan, dus het is logisch weer een stadhouder uit deze familie te kiezen.

Drenthe en Groningen zijn het met jullie eens. Helaas heeft Drenthe geen stem in de Staten-Generaal, zij zijn niet bij de vergadering aanwezig.

Wat er ook gebeurt: jullie zijn vastbesloten om een stadhouder te benoemen, ook al zijn andere gewesten hier tegen. Holland kan niet zomaar besluiten om geen stadhouder te benoemen, dat moet met alle gewesten samen bepaald worden.

Tijdens de Grote Vergadering

Holland opent de vergadering. Jullie mogen direct daarna een toespraak houden. Probeer de andere gewesten te overtuigen van het belang van een stadhouder. Daarna mogen jullie reageren op vragen van de andere gewesten.

❖ OPDRACHT

1. Bedenk een toespraak vóór benoeming van stadhouders in alle gewesten. Waarom is een stadhouder volgens jullie zo belangrijk?
2. Bedenk argumenten waarom andere gewesten ook een stadhouder zouden moeten benoemen.
3. Bedenk argumenten waarom gewesten zich niet te veel door Holland moeten laten beïnvloeden.

DE STATEN VAN ZEELAND

Jullie zijn de bestuurders van Zeeland.

❖ JULLIE DOEL

Zorgen dat er geen stadhouder meer komt in de Republiek.

Zeeland is, net als Friesland en Holland, een kustprovincie. Handel is de belangrijkste inkomstenbron van deze provincies.

Jullie vinden het vervelend dat Holland zoveel macht naar zich toetrekt. Maar Holland speelt wel een belangrijke rol in de handel. Ook Zeeland heeft een goede handelspositie; na Amsterdam is Middelburg de grootste havenstad van de Republiek.

Holland heeft de afgelopen tijd al veel met jullie gepraat en jullie zijn het met Holland eens: er komt geen nieuwe stadhouder meer. Dit heeft wel grote gevolgen. In Zeeland was de stadhouder niet alleen legerleider, maar ook Eerste Edele. Dit betekent dat hij ook in het bestuur van Zeeland zat.

Er is veel onrust in Zeeland, de bevolking komt regelmatig in opstand. Niet alleen vanwege de discussie rondom de stadhouder, maar ook vanwege onenigheid over religie. Stabiliteit in de Staten-Generaal en een goede band met Holland zijn erg belangrijk voor Zeeland. Als er goede afspraken worden gemaakt met de andere Staten, dan is het makkelijker om Zeeland te besturen.

Tijdens de Grote Vergadering

Nadat Holland en Friesland hun mening hebben gegeven, mogen de andere gewesten wat zeggen. Jullie kunnen nu de andere gewesten laten horen wat jullie standpunt is. Jullie houden een betoog om de andere gewesten te overtuigen van jullie mening.

❖ OPDRACHT

1. Omschrijf jullie standpunt in één zin.
2. Schrijf drie argumenten op vóór jullie standpunt.
3. Wat willen jullie bereiken in de vergadering?

DE STATEN VAN STAD EN LANDE (GRONINGEN)

Jullie zijn de bestuurders van Groningen.

❖ JULLIE DOEL

Jullie doel: Willem Frederik houden als stadhouder.

In Groningen is landbouw de belangrijkste inkomstenbron.

Groningen heeft eigenlijk altijd dezelfde stadhouder als Friesland en Drenthe. Na de dood van Willem II hebben jullie vorige maand Willem Frederik (een neef van Willem II) tot stadhouder benoemd. Hij is ook stadhouder van Friesland en Drenthe. Jullie willen absoluut dat de stadhouder blijft, ook als andere gewesten hier niet mee instemmen. Helaas is Drenthe geen onderdeel van de Staten-Generaal, jullie hebben alleen Friesland als bondgenoot.

Er is veel onrust onder de bevolking in Groningen. Er zijn regelmatig oproeren. Niet alleen vanwege de discussie rondom de stadhouder maar ook vanwege onenigheid over religie. Het is voor jullie belangrijk dat er goede afspraken worden gemaakt in de Staten-Generaal. Stabiliteit in de Staten-Generaal is goed voor de stabiliteit van Groningen.

Tijdens de Grote Vergadering

Nadat Holland en Friesland hun mening hebben gegeven, mogen de andere gewesten wat zeggen. Jullie kunnen nu de andere gewesten laten horen wat jullie standpunt is. Jullie houden een betoog om de andere gewesten te overtuigen van jullie mening.

❖ OPDRACHT

1. Omschrijf jullie standpunt in één zin.
2. Schrijf drie argumenten op vóór jullie standpunt.
3. Wat willen jullie bereiken in de vergadering?

DE STATEN VAN GELDERLAND

Jullie zijn de bestuurders van Gelderland.

❖ JULLIE DOEL

Jullie doel: Bepalen of jullie wel of geen nieuwe stadhouder willen.

In Gelderland is landbouw de belangrijkste inkomstenbron.

Er is veel onderlinge verdeeldheid in jullie gewest. Nijmegen is het eens met Holland: zij willen géén nieuwe stadhouder. Arnhem heeft nog geen standpunt ingenomen. Zutphen is orangistisch en wil dus wél graag een nieuwe stadhouder uit de familie van Nassau.

Holland is tegen de stadhouder, Friesland is voor de stadhouder. Bestuurders uit Holland en Friesland zijn bij jullie langs geweest om jullie over te halen voor hun standpunt. Holland heeft bijvoorbeeld laten zien dat veel edelen uit Gelderland een hogere functie kunnen krijgen in het leger als er geen stadhouder is.

Tijdens de Grote vergadering

Jullie hebben nog niet besloten wat jullie willen. Zorg dus dat je tijdens de vergadering goede informatie verzamelt.

- Jullie stellen tijdens de vergadering kritische vragen aan Holland, Friesland en de andere gewesten.
- Jullie bepalen tijdens de vergadering of jullie voor of tegen de stadhouder stemmen.

❖ OPDRACHT

1. Wat zijn voor jullie redenen om tegen de stadhouder te stemmen?
2. Wat zijn voor jullie redenen om vóór de stadhouder te stemmen?
3. Welke vragen ga je stellen aan de andere gewesten?

DE STATEN VAN OVERIJSSSEL

Jullie zijn het bestuur van Overijssel.

❖ JULLIE DOEL

Jullie doel: Bepalen of jullie wel of geen nieuwe stadhouder willen.

In Overijssel is landbouw de belangrijkste inkomstenbron.

Er is veel onrust in jullie gewest. Het is voor jullie belangrijk dat de stabiliteit in de Staten-Generaal blijft bestaan. Een goede samenwerking met de andere gewesten maakt ook het bestuur van Overijssel makkelijker. Het is dus belangrijk dat deze samenwerking niet uit elkaar valt.

Jullie weten nog niet of jullie wel of geen stadhouder willen. Maar volgens jullie moet het benoemen van een stadhouder niet verplicht zijn. Een gewest mag dit zelf beslissen.

Tijdens de Grote Vergadering

Jullie hebben nog niet besloten wat jullie willen. Zorg dus dat je tijdens de vergadering goede informatie verzamelt.

- Jullie stellen tijdens de vergadering kritische vragen aan Holland, Friesland en de andere gewesten.
- Jullie bepalen tijdens de vergadering of jullie voor of tegen de stadhouder stemmen.

❖ OPDRACHT

1. Wat zijn voor jullie redenen om tegen de stadhouder te stemmen?
2. Wat zijn voor jullie redenen om vóór de stadhouder te stemmen?
3. Welke vragen ga je stellen aan de andere gewesten?

DE STATEN VAN UTRECHT

Jullie zijn het bestuur van Utrecht.

❖ JULLIE DOEL

Jullie doel: Bepalen of jullie wel of geen nieuwe stadhouder willen.

In Utrecht is landbouw de belangrijkste inkomstenbron.

Er is veel onrust in jullie gewest. Het is voor jullie belangrijk dat de stabiliteit in de Staten-Generaal blijft bestaan. Een goede samenwerking met de andere gewesten maakt ook het bestuur van Utrecht makkelijker. Het is dus belangrijk dat deze samenwerking niet uit elkaar valt.

Tijdens de Grote Vergadering

Jullie hebben nog niet besloten wat jullie willen. Zorg dus dat je tijdens de vergadering goede informatie verzamelt.

- Jullie stellen tijdens de vergadering kritische vragen aan Holland, Friesland en de andere gewesten.
- Jullie bepalen tijdens de vergadering of jullie voor of tegen de stadhouder stemmen.

❖ OPDRACHT

1. Wat zijn voor jullie redenen om tegen de stadhouder te stemmen?
2. Wat zijn voor jullie redenen om vóór de stadhouder te stemmen?
3. Welke vragen ga je stellen aan de andere gewesten?

